

BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm007824

Dane szczegółowe

Właściciel: **ManlicherDave**
Kraj: **Polska**
Okres historyczny: **II Rzeczpospolita (Polska)**
Znaleziono: **b.d.**
Materiał awersu: **mosiądz**
Materiał rewersu: **g.jednorodny**
Wykończenie: **brak**
Sygnowanie: **MASYWNY**
Wytwórca: **! Napisy reklamowe**
Średnica: **brak danych**
Typ uszka: **dрут**
Rant: **●-|-**
Profil: **(- jednowarstwowy, wypukły**

Występujące elementy

- granat
- siekiera

Przeznaczenie

- straży pożarnej

Ostatnia aktualizacja: **2016-09-04 23:11**

Opis guzika btrm007824

Polski guzik Straży Pożarnej

© buttonarium.eu

Awers przedstawia nakrapiany gorejący granat umieszczony na tle dwóch skrzyżowanych czekanów, poniżej znajdują się dwa wieńce laurowe, na obrzeżu guzika umieszczono pojedynczy, wypukły rant.

Ciekawostka

Wcześniejsze wersje guzików miały gorejący granat gładki. Wieniec laurowy symbolizuje nagrodę zwycięstwa w równej walce.

Rewers sygnowany: MASYWNY.

Przeznaczenie i datowanie

Guzik był przeznaczony dla strażaków Straży Pożarnej, ten wzór został wprowadzony przez Radę Naczelną Związku Straży Pożarnych w dniu 26 kwietnia 1930 roku. Guziki z białego metalu były przeznaczone dla strażaków, a z żółtego dla urzędników i Korpusu Technicznego. Guziki tego wzoru obowiązywały do 28 sierpnia 1951 roku, kiedy to Zarządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej, dla Straży Pożarnej wprowadzono guziki wzoru wojskowego, koloru srebrno-oksydowanego. Ponownie ten wzór guzika przywrócono w Straży Pożarnej rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 września 1992 roku. Ten guzik pochodzi z lat końca 30-tych XX wieku.

Źródła

Podobne guziki na stronie [Buttonarium Polska](http://ButtonariumPolska.pl)

[Kustowski W. - POLSKIE GUZIKI REGULAMINOWE NIEWOJSKOWE od 1918 roku, Kraków 2014](#)

[Wikipedia.pl - Muzeum Pożarnictwa w Przeworsku](#)

[Wikipedia.pl - Straż pożarna](#)

[Wikipedia.pl - Warszawska Straż Ogniowa](#)

www.muzeum.przeworsk.pl - Pożarnictwo

www.straz.gov.pl - Historia Straży Pożarnej

Wytwórca: ! Napisy reklamowe

Wiele guzików posiada na rewersie różnego rodzaju napisy reklamowe, są to napisy informujące głównie o wysokiej jakości samego guzika lub np. wykonanego złocenia. Napisy te występują samodzielnie lub jako dopełnienie sygnatur wytwórcy. W przypadku, gdy oprócz napisów reklamowych na rewersie guzika nie umieszczono żadnych innych sygnatur, mówiących o tym, kto jest wytwórcą danego guzika, to niemożliwym jest wskazanie konkretnego producenta. Można przypuszczać, że część guzików posiadających te same napisy reklamowe została wyprodukowana przez różnych wytwórców.

Wszystkie guziki posiadające tylko i wyłącznie napisy reklamowe zostały w [Buttonarium](http://Buttonarium.eu) zebrane w jednym miejscu i przyjęto dla nich jednego "wytwórcę" o nazwie "**! Napisy reklamowe**", poszczególne rodzaje napisów reklamowych zostały zebrane, jako różne sygnowania. W nielicznych przypadkach wystąpiły problemy z jednoznacznym przyporządkowaniem danego guzika do konkretnej sygnatury, głównie w sytuacji dużego nagromadzenia różnych wyrazów reklamowych.

Poniżej zostały zaprezentowane, w kolejności alfabetycznej, najczęściej spotykane wyrazy wraz z dodatkowymi informacjami na ich temat, a także z linkami do grupy guzików na rewersach, których one występują.

Wyrazy reklamowe

ALPACCA - napis reklamowy oznaczający **srebrzystobiały stop miedzi imitujący prawdziwe srebro** (Cu, ok. 40-70%), niklu (Ni, ok. 10-20%), Manganu (Mn, ok. 0-0,5%) oraz cynku (Zn, ok. 5-40%), występuje w połączeniu z wyrazami: (N/S) JEDNOSTAJNY, (N/S) MASYWNY i/lub z oznaczeniem wytwórcy, i/lub z nazwą WARSZAWA. W przeszłości używano różnych nazw na określenie alpaki: alfenid, arfenil, argentan, biały metal, chińskie srebro, melchior, metal Christofle'a, neusilber, nowe srebro, pakfong, srebro Schefildskiego oraz inne. W Presji *nowe srebro* nosi nazwę *Warszawa*, w nawiązaniu do stolicy Polski, gdzie jakoby miano wynaleźć ten stop^[1]. Stop ten w przeszłości był wykorzystywany do wyrobu ozdób, sztuców oraz sprzętu medycznego.

BEST - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza **najlepszy, -a, -e** (wyrób, jakość, wykonanie), występuje w połączeniu z wyrazami: GILT, MAKE, PLATED, QUALITAET, QUALITY, RICH, VERY oraz WARRANTED.

BESTE - napis reklamowy w języku niemieckim lub jego człon, który oznacza **najlepszy, -a, -e** (wyrób, jakość, wykonanie), zdarza się, że występuje pojedynczo, ale najczęściej występuje w połączeniu z wyrazami: QUALITAET oraz QUALITÄT.

DOUBLE - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza **podwójnie** (złożony), najczęściej występuje w połączeniu z wyrazem: GILT. W przypadku zastosowania grubszej (podwójnej, potrójnej) warstwy pozłoty stosowno napisy np. typu: DOUBLE GILT, TREBLE GILT.

EXTRA - napis reklamowy (występuje w wielu językach) lub jego człon, który oznacza **wyjątkowo** (dobrze np. złożony, mocny,

solidny), zdarza się, że występuje pojedynczo, ale najczęściej występuje w połączeniu z wyrazami: EXTRA, GILT, GUARANTEED, ORANGE, RICH, SOLIDE, STRONG, SUPERB, SUPERIOR, TREBLE, WARRANTED, QUALITAET oraz QUALITY. Sam napis **EXTRA** (wraz z motywami roślinnymi z kwiatów i liści) był stosowany na węgierskich guzikach wojskowych z lat 1920-1944. Napis **EXTRA FEIN**, oznaczający **wyjątkowo piękny** (wyrób wysokiej jakości), był i jest stosowany przez długi czas (co najmniej od połowy XIX wieku do czasów obecnych) oraz przez wielu różnych wytwórców guzików z Prus, Cesarstwa Niemieckiego i Niemiec. Napis występował często w połączeniu z sygnaturami konkretnego wytwórcy, jako uzupełnienie potwierdzające wysoką jakość guzika.

FASHIONABLE - napis reklamowy w języku angielskim, który oznacza **modny / elegancki / wykwinny**.

FEIN - człon napisu reklamowego w języku niemieckim, który oznacza **dokładny / piękny / wspaniały**, występuje w połączeniu z wyrazami: GILT, HOCH, PLAT, oraz PLATET.

FEINE - człon napisu reklamowego w języku niemieckim, który oznacza **dobry / piękny**, występuje w połączeniu z wyrazami: HOCH (skrót od HOCHFEINE), QUALITAET, QUALITAT oraz QUALITY.

FEINSTE - człon napisu reklamowego w języku niemieckim, który oznacza **najlepsza / najwyższa / prawdziwa** (jakość), występuje w połączeniu z wyrazami: QUALITY oraz QUALITAET.

FEUER VERGOLDUNG / FUERVERGOLDUNG - napis reklamowy w języku niemieckim, który oznacza **złoty w ogniu**.

FIN - człon napisu reklamowego w języku francuskim, który oznacza **wykończony** (dobrze), w połączeniu EXTRA-FIN oznacza **najprzedniejszy / wyborny**. Występuje w połączeniu z wyrazami: EXTRA oraz SUPER.

FINE - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza **precyzyjny**, występuje w połączeniu z wyrazem SUPER.

FINI - człon napisu reklamowego w języku francuskim, który oznacza **doskonały / perfekcyjny**, występuje tylko i wyłącznie z wyrazem PARIS.

GILT - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza **złoty**, zdarza się, że występuje pojedynczo, ale najczęściej występuje w połączeniu z wyrazami: BEST, DOUBLE, EXTRA, FEIN, GUARANTEED, ORANGE, RICH, SUPERB, TREBLE oraz WARRANTED. Samo oznaczenie GILT spotykane jest na brytyjskich guzikach mosiężnych wykonanych w pierwszej połowie XIX wieku. Guziki te pojawiły się wraz z powstaniem nowej maszyny do produkcji tego typu guzików i szybko stały się bardzo modne. Wiele tak oznaczonych guzików było wykonanych z mosiądzu i miało powłokę z prawdziwego złota, ale często była ona bardzo cienka i zwykle szybko się wycierała, co było spowodowane polerowaniem guzików. Z czasem zaczęto stosować grubsze warstwy pozłoty, o czym informowały stosowne napisy np. typu: DOUBLE GILT, TREBLE GILT.

HOCH - człon napisu reklamowego w języku niemieckim, który oznacza **wysoko** (dokładny, piękny, wspaniały) występuje w połączeniu z wyrazami: FEIN / FEINE i/lub QUALITAT / QUALITÄT.

HOCHFEINE - człon napisu reklamowego w języku niemieckim, który oznacza **wysoce dobry / wysoce piękny** występuje w połączeniu z wyrazem QUALITAT / QUALITÄT.

JEDNOSTAJNY - napis reklamowy, który oznacza, że awers i rewers guzika zostały wykonane z tego samego materiału i nie został pokryty żadną warstwą innego metalu, występuje w połączeniu z wyrazem WARSZAWA.

MADE - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza **wykonany -o** występuje w połączeniu z wyrazami: IN ENGLAND lub IN FRANCE oraz PATENT, w jednym przypadku na guziku występuje napis: SUPERIOR QUALITY.

MAKE - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza **wykonanie -o** występuje w połączeniu z wyrazem BEST lub z nazwą wytwórcy.

MASYWNY - napis reklamowy, który oznacza **wysoka wytrzymałość** (solidność konstrukcji guzika), niekiedy występuje samodzielnie, ale bywa, że jest jako uzupełnienie innych napisów reklamowych i/lub sygnatur, np.: N/S.

NEUSILBER - napis reklamowy w języku niemieckim, który oznacza **nowe srebro**, czyli alpakę (patrz: ALPACCA), występuje z gałkami oraz gwiazdkami i/lub sygnaturą wytwórcy.

ORANGE - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza **robiony na pomarańczowo**, występuje z wyrazami: COLOR, GILT, RICH, STAND, STANDARD, SUPERB oraz TREBLE.

PATENT - napis reklamowy w języku angielskim, który oznacza, że wzór guzika został **opatentowany**, występuje z wyrazami: MADE IN FRANCE.

PATENT. - człon napisu reklamowego ZGŁ. W URZĘD. PATENT., co oznacza, że wzór guzika został zgłoszony w Urzędzie Patentowym.

PERFECTION - napis reklamowy w języku angielskim, który oznacza **doskonały, idealny, perfekcyjny**, występuje z wyrazem PARIS.

PERFECTIONNE - napis reklamowy w języku francuskim, który oznacza **udoskoniony, ulepszony, zaawansowany**, występuje z wyrazami: FRANCE i/lub PARIS.

PLAT - człon napisu reklamowego, zapewne skrót od słowa PLATT w języku niemieckim, który oznacza **spłaszczony**, w domyśle

złocony, występuje z wyrazem FEIN.

PLATED - napis reklamowy lub jego człon w języku angielskim, który oznacza **powlekany**, a w domyśle **złocony**, rzadko występuje samodzielnie, najczęściej jest dopełnieniem sygnatur wytwórców i/lub występuje w połączeniu z wyrazami: DOUBLE, FEIN, FINE, GILT, SUPER oraz TREBLE.

POLSKI - człon napisu reklamowego WYRÓB POLSKI lub SZYK POLSKI.

PRIMA - człon napisu reklamowego w języku niemieckim, który oznacza **najlepszy -a -e** (gatunek, jakość, wykonanie), najczęściej jest dopełnieniem sygnatur wytwórców i/lub występuje w połączeniu z wyrazami: N/S MASYWNY oraz QUALITAET.

QUALITAET - człon napisu reklamowego w języku niemieckim, który oznacza **jakość**, występuje w połączeniu z wyrazami: BESTE, EXTRA FEINE, FEINE, FEINSTE oraz PRIMA.

QUALITAT / QUALITÄT - napis reklamowy lub jego człon w języku niemieckim, który oznacza **jakość** i rzadko występuje samodzielnie, najczęściej występuje w połączeniu z wyrazami: BESTE, FEINE, HOCHFEINE oraz I®.

QUALITE - człon napisu reklamowego w języku francuskim, który oznacza **jakość**, występuje w połączeniu z wyrazem SUPERIEUR.

QUALITY - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza **jakość**, występuje w połączeniu z wyrazami: BEST, EXTRA, FEIN, FEINE, FEINSTE, FINE, HOCHFEINE, MADE, RICH, SPECIAL, SUPERB, SUPERFINE, SUPERIEUR, SUPERIOR, TREBLE, VERY BEST oraz WARRANTED.

RICH - człon napisu reklamowego w języku angielskim lub jego człon, który oznacza **bogaty -a -e** (guzik, jakość, wykonanie), najczęściej występuje z wyrazem EXTRA, znany jest guzik z wyrazami: GILD, EXTRA, ORANGE, STAND, SUPERB oraz TREBLE.

SOLIDE - człon napisu reklamowego w języku francuskim, który oznacza **solidny, lity**, występuje w połączeniu z wyrazem EXTRA.

SOLIDITE - człon napisu reklamowego w języku francuskim, który oznacza **odporny, trwały, wytrzymały**, występuje w połączeniu z wyrazem PARIS oraz z herbem.

SPECIAL - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza **specjalna, wyjątkowa** (jakość), występuje w połączeniu z wyrazem QUALITY.

STRONG - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza **mocny, trwały, wytrzymały**, występuje w połączeniu z wyrazami: EXTRA STRONG LONDON.

SUPER - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza **wyjątkowo** (dokładny, precyzyjny), występuje w połączeniu z wyrazem FINE.

SUPERB - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza **przepiękny, wspaniały, znakomity**, najczęściej występuje w połączeniu z wyrazami: EXTRA, GILT, ORANGE, QUALITY oraz RICH.

SUPERIEUR - napis reklamowy lub jego człon w języku francuskim, który oznacza **wspanialszy, znakomitszy** występuje w połączeniu z wyrazami: QUALITE oraz QUALITY, ale pojawia się również samodzielnie.

SUPERIOR - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza **lepsza** (jakość) występuje w połączeniu z wyrazem QUALITY, w jednym przypadku występuje na guziku napis: MADE IN ENGLAND.

SZYK - człon napisu reklamowego SZYK POLSKI, który pochodzi od słowa **szykowny** (produkt) występuje w połączeniu z sygnaturą: BR. R. lub z gwiazdkami.

TREBLE - człon napisu reklamowego w języku niemieckim, który oznacza **potrójnie** (złocony), zdarza się, że występuje pojedynczo, ale najczęściej występuje w połączeniu z wyrazami: EXTRA, GILT, GUARANTEED, ORANGE, RICH, STAND oraz WARRANTED.

URZĘD - człon napisu reklamowego ZGŁ. W URZĘD. PATENT., co oznacza, że wzór guzika został zgłoszony w Urzędzie Patentowym.

VERY - człon napisu reklamowego w języku angielskim VERY BEST, który oznacza **bardzo** (dobry), w jednym przypadku na guziku występuje napis: RICH QUALITY.

WARRANTED - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza **gwarantowany, -a, -e** (wyrób odpowiedniej jakości, jakość, dobre wykonanie), zdarza się, że występuje pojedynczo, ale najczęściej występuje w połączeniu z wyrazami: BEST QUALITY, GILT, RICH PLATED oraz TREBLE PLATED.

WYRÓB - człon napisu reklamowego WYRÓB POLSKI.

ZGŁ - człon napisu reklamowego ZGŁ. W URZĘD. PATENT., co oznacza, że wzór guzika został zgłoszony w Urzędzie Patentowym.

Źródła

^[1]Wikipedia.pl - Nowe srebro

Boczkowski W., Jaroszyński-Wolfram M., Gładki K. - GUZIKI Przewodnik dla kolekcjonerów, Warszawa 1999

Luscomb S.C. - The Collector's Encyclopedia of Buttons, New York, USA 1967

Polskie guziki wojskowe w XX wieku - Katalog z wystawy, Elbląg 1988

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analizy guzików w Buttonarium.

*Jeśli chciałbyś coś dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. **Nie zapomnij podać źródeł tych informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2017-12-06 15:07**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.07.08